

Gemeente Eindhoven

Postbus 90150
5600 RB Eindhoven

Datum: 31 januari 2022
Behandeld door:
Ons kenmerk: P2021/61
Uw kenmerk:

Notitie Groene corridor te Eindhoven

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming

Deze notitie heeft betrekking op de uitgevoerde quickscan beschermde flora en fauna voor een plangebied op en nabij de Oirschotsedijk te Eindhoven. Men is voornemens de volgende fase van de zogenaamde Groene corridor tot uitvoering te brengen. Hieronder vallen een aanpassing van de toegang naar het crematorium en naar de woningen op Tegenbosch, de realisatie van een fietsbrug over de Anthony Fokkerweg in het verlengde van de Oirschotsedijk en de omvorming van de Oirschotsedijk naar een fietspad. Bij de quickscan is een beoordeling gemaakt van het (mogelijk) voorkomen van beschermde flora en fauna in het plangebied en, waar nodig, de omgeving daarvan. Tevens worden de functies meegenomen die het plangebied vervult voor deze beschermde soorten. De quickscan heeft als doel in beeld te brengen of de voorgenomen werkzaamheden mogelijk kunnen leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Plangebied en voorgenomen maatregelen

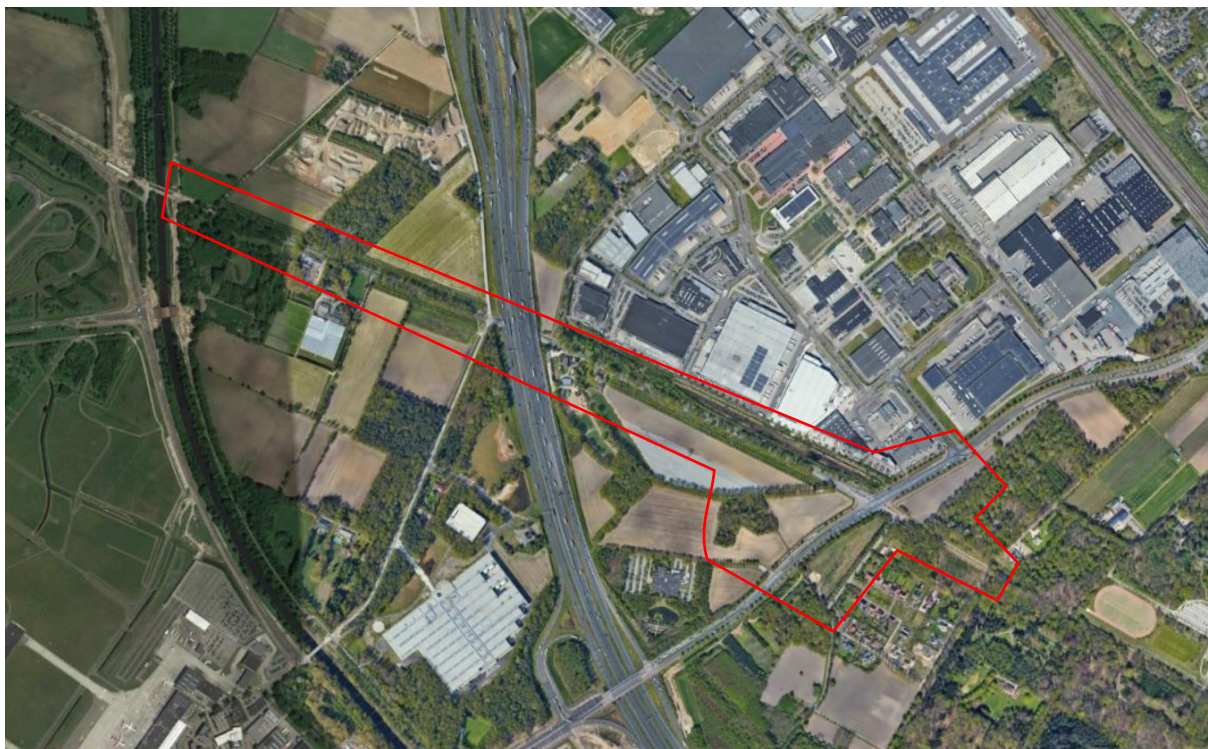
Het plangebied betreft het gebied rond de huidige kruising van de Anthony Fokkerweg en de Oirschotsedijk. Het plangebied betreft grofweg het gebied tussen en rond het crematorium, de villawijk Tegenbosch, de Oirschotsedijk en aangrenzende bosgebieden en percelen (zie figuur 1).

Het plangebied wordt doorsneden door de zeer intensief gebruikte Anthony Fokkerweg, wat een belangrijke verbinding is tussen het vliegveld en de A2 met het noordelijk deel van Eindhoven. In het gedeelte ten noordwesten van de kruising zijn aan de zuidzijde van de weg vrij recent 3 rijen zomereiken aangeplant. De bomen zijn ook opgesnoeid waardoor het geheel erg onnatuurlijk overkomt. Daarnaast zijn aan beide zijden van de weg eveneens zomereiken in de wegberm aanwezig. De ondergroei bestaat uit vrij soortenarm grasland. Aan de overzijde van de weg is een natte zone aanwezig met brede natuurvriendelijke oevers met rietruigte en wilgenstruweel en jonge bosaanplant.

De zone waar de nieuwe aansluiting gepland is van de weg Tegenbosch met de Anthony Fokkerweg bestaat grotendeels uit een braakliggende voormalige akker. Ten tijde van het veldbezoek was hier een dominantie van ridderzuring en andere algemene ruigte- en graslandsoorten aanwezig.

De werkzaamheden betreffen de aanleg van- en het aanpassen van bestaande infrastructuur en de aanleg van een fietsbrug. In verband met de aanleg van de fietsbrug worden ten noorden van de Anthony Fokkerweg enkele bomen gerooid.

De Oirschotsedijk wordt tussen het Beatrixkanaal en de Oirschotsedijk ingericht als fietsstraat. Daarnaast bestaat de wens om de rijen zomereiken die vrij recent zijn aangeplant aan de westzijde van de Oirschotsedijk door te trekken naar de andere zijde van de Anthony Fokkerweg. Hiervoor zal geen bos worden gerooid maar wil men de ondergroei in het bestaande bosperceel langs de Oirschotsedijk (ten zuidoosten van de Anthony Fokkerweg) verwijderen en wellicht ook jongere bomen rooien. Er zullen ook elders jonge bomen worden gerooid en struweel worden verwijderd. Daarnaast vinden er diverse graafwerkzaamheden plaats.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (rood omlijnd) (Google Earth).

Figuur 2: Uitsnede uit het inrichtingsplan Groene Corridor met daarin de nieuwe ontsluitingsstructuur voor de wijk Tegenbosch (zuidoosten A. Fokkerweg) en het crematorium Dela/Rijtackerweg (noordwesten A. Fokkerweg). (Bron: Gemeente Eindhoven).

Figuur 3: Tegenbosch

Figuur 4: Locatie toekomstige fietsbrug Oischotsedijk.

Figuur 5: Huidige brede fietspad Oirschotsedijk.

Figuur 6: Kruising Anthony Fokkerweg/Oirschotsedijk.

Aanpak

Er is een gebiedsbezoek uitgevoerd op 10 december 2021. In aanvulling op het gebiedsbezoek is tevens de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) geraadpleegd om het voorkomen van beschermde soorten in en in de omgeving van het plangebied inzichtelijk te krijgen (gegevens na 2000).

Resultaten

Grondgebonden zoogdieren

Ondanks de aanwezigheid van zeer intensief gebruikte infrastructuur zijn de bosranden, grazige ruigtes en bossen geschikt voor diverse kleine niet-kritische grondgebonden zoogdieren zoals muizen, spitsmuizen, egel en konijn. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming in het kader van de voorgenomen maatregelen.

In de omgeving komen echter ook strenger beschermde zoogdiersoorten voor zoals de eekhoorn en bunzing. De eekhoorn komt voor in de bossen rond Tegenbosch, landgoed de Wielewaal en de Herdgang. Het grootste deel van de werkzaamheden wordt buiten het leefgebied van de eekhoorn uitgevoerd. Alleen het geplande dunnen van de strook bos langs de Oirschotsedijk en het verwijderen van ondergroei kan tot negatieve effecten leiden. Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoornnesten waargenomen. Deze kunnen evenwel zijn gemist. Bovendien gebruiken eekhoorns vaak meerdere nesten en maken relatief snel een nieuwe waardoor er ten tijde van de start van de werkzaamheden nieuwe, in gebruik zijnde nesten aanwezig kunnen zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de eekhoorn is op voorhand daarom niet uit te sluiten. Nader onderzoek is dan ook noodzakelijk.

De steenmarter is eveneens in de omgeving waargenomen waaronder op het terrein van de nabijgelegen Internationale School aan de Oirschotsedijk (Ecologica, 2021). De steenmarter zal delen van het plangebied gebruiken als, waarschijnlijk relatief gering, onderdeel van het foerageergebied. De werkzaamheden zullen voor deze flexibele soort met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen. Verblijfplaatsen worden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet verwacht.

Uit de Verordening Wet natuurbescherming van de provincie Noord-Brabant volgt dat de bescherming van een aantal grondgebonden zoogdieren is veranderd. De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel) worden in de provincie strenger beschermd doordat deze niet meer algemeen worden vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. De bunzing is diverse keren in de omgeving als verkeersslachtoffer gemeld en zal delen van het plangebied waarschijnlijk als onderdeel van het leefgebied beschouwen. Van wezel en hermelijn zijn geen waarnemingen bekend in of in de directe omgeving van het plangebied. Met name de bosranden, houtsingels en ruigtes rond de villawijk Tegenbosch zijn wel geschikt voor kleine marterachtigen. Deze liggen echter voor een groot deel buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Daarnaast vind er ook aanvullende aanplant plaats op de nu braakliggende akker. De zone met drie rijen zomereiken ten noorden van de Anthony Fokkerweg is geheel ongeschikt voor kleine marterachtigen aangezien beschutting geheel ontbreekt en de foerageermogelijkheden naar alle waarschijnlijkheid beperkt zijn.

Aan de hand van de Handreiking kleine marters van de provincie Brabant (Bouwens, 2017) is gekeken naar mogelijke effecten van de uit te voeren werkzaamheden. De aanleg van de fietsbrug zal gezien de locatie direct naast intensieve infrastructuur en het beperkte ruimtebeslag niet leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen. De te veranderen toegangswegen leiden eveneens met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet tot een overtreding van verbodsbepalingen. Het oppervlakte waar daadwerkelijk werkzaamheden worden uitgevoerd en vegetatie verdwijnt, is relatief gering. Er is wel sprake van versnippering. De braakliggende akker en aangrenzende ruigte wordt doorsneden door

de nieuwe toegangsweg. Deze nieuwe weg wordt echter slechts vrij extensief gebruikt terwijl de huidige toegangsweg in de toekomst niet meer door gemotoriseerd verkeer zal worden gebruikt. Het resterende deel van de akker is te klein om dienst te doen als zelfstandig leefgebied. Dit deel zal geen wezenlijk onderdeel uitmaken van het foerageergebied gezien de beperkte resterende grootte en de ligging naast zeer intensief gebruikte infrastructuur en bijbehorende verlichting. Nader onderzoek of ontheffing is niet nodig. Overige streng beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn niet, of alleen als incidentele zwerver, te verwachten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Vleermuizen

In de NDFF zijn waarnemingen van gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis bekend uit de directe omgeving van het plangebied. Andere soorten zijn, zeker in de ruimere omgeving, echter wel te verwachten. Het voorkomen van soorten vleermuizen is vaak niet goed onderzocht, terwijl vleermuizen op veel plekken aanwezig zijn en grote gebieden gebruiken. In gebieden op relatief korte afstand is in ieder nog gewone grootvleermuis aangetroffen (Ecologica, 2021)

Vleermuizen maken gebruik van onder meer bebouwing en holtes of scheuren in bomen als verblijfplaats. Deze verblijfplaatsen zijn jaarrond streng beschermd. Bebouwing is niet aanwezig binnen het plangebied. De bomen buiten de bospercelen grenzend aan het plangebied zijn allen goed onderhouden en in de meeste gevallen vrij hoog opgesnoeid. Voor vleermuizen potentieel geschikte holtes en scheuren zijn hier niet aangetroffen. Bovendien staan de meeste bomen binnen het plangebied naast intensief gebruikte infrastructuur met bijbehorende kunstverlichting. Verblijfplaatsen in deze bomen kunnen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten.

De bospercelen grenzend aan de Oirschotsedijk bevatten echter diverse oudere bomen met potentieel geschikte holtes en scheuren. Ook indien er uitsluitend bomen zonder holtes of scheuren worden verwijderd, zijn negatieve effecten niet uit te sluiten aangezien het microklimaat rond eventueel aanwezige verblijfplaatsen in te behouden bomen kan zijn aangetast. Nader onderzoek is dan ook noodzakelijk.

Naast de mogelijke verblijfplaatsen dienen ook mogelijke effecten op foerageergebied en vliegroutes worden beoordeeld. Omdat vleermuizen hiervoor van veel elementen in hun leefgebied gebruik maken, zijn deze niet altijd per definitie beschermd, maar wel wanneer ze van cruciaal belang zijn. Deze zogenaamde essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming omdat deze noodzakelijk zijn voor het functioneren van voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen. Binnen het plangebied en zeker daar direct aan grenzend zijn veel bomen en ander opgaand houtig groen aanwezig. Het is daarom aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van vleermuizen. Aangezien het plangebied slechts een smalle strook betreft en aanwezige bomen behouden blijven, zijn effecten op deze foerageerfunctie met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid verwaarloosbaar. Het verwijderen van struweel of enkele bomen heeft geen dermate groot effect op de foerageerfunctie, dat dit vervolgens leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen. De in (de directe omgeving van) het plangebied aanwezige lijnvormige structuren blijven grotendeels behouden. De nieuwe toegangsweg naar Tegenbosch doorsnijdt wel de houtsingel langs de Anthony Fokkerweg. Met name de onverlichte zuidzijde kan onderdeel zijn van een vliegroute. Langs de Tegenbosch weg is gedeeltelijk een houtsingel aanwezig die wellicht als alternatieve route dienst kan doen. Deze houtsingel is echter niet aaneengesloten en zal eveneens worden doorsneden door de nieuwe toegangsweg. Als gevolg van de aanleg van de fietsbrug worden bomen gerooid in de berm van de Oirschotsedijk ten noordwesten van de kruising met de Anthony Fokkerweg. De bomen langs de Oirschotsedijk kunnen onderdeel uitmaken van een vaste vliegroute. Het hogere struweel evenwijdig aan de sloot aan de oostzijde en mogelijk deels ook de dubbele rijen eiken ten westen van de berm kunnen als mogelijk alternatieve route dienst doen. Om effecten uit te sluiten is nader onderzoek ook voor dit deel noodzakelijk. Nader onderzoek naar het huidige terreingebruik en eventueel aanwezige vliegroute(s) is evenwel noodzakelijk.

Vogels

Binnen het plangebied zijn naast de bospercelen langs de Oirschotsedijk ook kleinere ruigtes, struwelen en andere kleinere bosaanplant aanwezig waarin vogels broedgelegenheid kunnen vinden. Het rooien of kappen van bomen, heesters en andere hogere vegetatie dient dan ook buiten de broedperiode te worden uitgevoerd. Tijdens het uitgevoerde veldbezoek is verder gelet op aanwezige jaarrond beschermde nesten. In de bomen zijn deze niet aangetroffen en worden ook niet verwacht binnen de directe invloedssfeer van de werkzaamheden. Nader onderzoek naar vogels is niet nodig.

Amfibieën

Met uitzondering van de reeds verharde delen is het overgrote deel van het plangebied geschikt als onderdeel van het landbiotoop van diverse soorten voor amfibieën. Aan de noordoost-zijde van de Oirschotsedijk tussen de Anthony Fokkerweg en de A2 is een natte ecologische verbindingszone aanwezig met open water en flauwe oevers met riet en moerasvegetatie. Met uitzondering van de alpenwatersalamander zijn streng beschermde soorten niet binnen de invloedssfeer te verwachten; zowel op basis van biotoopvoorkeuren als op basis van verspreidingsgegevens. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming in het kader van de voorgenomen maatregelen. De alpenwatersalamander is, buiten de geheel open en verharde delen, overal als zwerver te verwachten. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan potentiële voortplantingswateren. Ook het waarschijnlijke landhabitat, de strook ten noordoosten van de Oirschotsedijk ten noorden van de kruising, blijft geheel gevrijwaard van werkzaamheden. Aangezien de soort in het overige deel alleen als zwerver te verwachten is, is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig.

Planten

Het plangebied, en overigens ook de directe omgeving daarvan, is in zijn geheel niet geschikt voor beschermde planten. Deze zijn dan ook niet aangetroffen tijdens het uitgevoerde veldbezoek. Nader onderzoek of ontheffing is niet nodig.

Reptielen, vissen en ongewervelden

Het plangebied, en overigens ook de directe omgeving daarvan, is in zijn geheel niet geschikt voor beschermde vissen en ongewervelden. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater en het ontbreken van geschikt habitat in het plangebied en de directe omgeving ervan is de aanwezigheid van deze soorten met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten. Derhalve is aanvullend onderzoek of een ontheffingsaanvraag niet nodig.

Conclusies

- Nader onderzoek naar vleermuizen en eekhoorn is noodzakelijk in het kader van de geplande werkzaamheden in het bosperceel langs de Oirschotsedijk en de te rooien bomen ten noordwesten van de kruising.
- Het verwijderen van bomen, struwelen en ruigtes dient buiten de broedperiode plaats te vinden. Men dient alert te zijn op mogelijk aanwezige zeer vroeg of juist zeer late broedgevallen van niet kritische broedvogelsoorten zoals bijvoorbeeld houtduif.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

